

Соціальна і гуманітарна політика

УДК 342. 9

Мельничук Ольга Вікторівна

*кандидат історичних наук,
завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності
ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій і права»*

Мельничук Ольга Викторовна

*кандидат исторических наук,
заведующая кафедрой документоведения и информационной деятельности
ПВУЗ «Академия рекреационных технологий и права»*

Melnychuk Olha

*Candidate of Historical Sciences,
Head of the Department of Scientific Discipline of
Documentation and Information Technologies
Private Higher Education Institution
"Academy of Recreational Technologies and Law"
ORCID: 0000-0001-5852-6433*

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ НАУЧНОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УКРАИНЕ: ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВОЙ
АСПЕКТ**

**ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECTS OF STATE
REGULATION OF SCIENTIFIC ACTIVITIES IN UKRAINE**

Анотація. Стаття присвячена дослідженню правових та організаційних аспектів державного регулювання наукової і науково-технічної діяльності. Необхідність пріоритетної підтримки з боку

держави саме наукової і науково-технічної діяльності визначається значенням науки на сучасному етапі формування постіндустріального суспільства. Поступальний розвиток науки значною мірою залежить від результативного державного регулювання, яке здійснюються відповідними уповноваженими суб'єктами за допомогою визначених правових засобів. У статті розглянуто законодавство про наукову і науково-технічну діяльність як сукупність нормативно-правових актів, а саме: Конституції України, законів України та підзаконних актів. У науковій розвідці акцентується увага на визначенні переліку основоположних нормативно-правових актів, де відображено норми, якими врегульовано суспільні відносини в науковій сфері. Окрім того, досліджено їхні окремі положення й надано пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства з питань наукової та науково-технічної діяльності з метою подальшого використання в практичній площині для отримання належних результатів. У роботі порушено та проаналізовано ще недостатньо досліджені проблеми, що пов'язані з сучасним станом та перспективами розвитку законодавчого забезпечення наукової діяльності. Зокрема обґрунтовано необхідність внесення змін у законодавче забезпечення наукової діяльності, що забезпечить зростання ефективності використання науково-технічного та кадрового потенціалу України. Узагальнено пропозиції щодо вдосконалення забезпечення на державному рівні регулювання наукової та науково-технічної діяльності в Україні. Наукове дослідження ґрунтовно розкриває основний зміст державного управління науковою діяльністю й пропонує практичні рекомендації щодо вдосконалення даного процесу.

Ключові слова: нормативно-правовий акт, законодавче регулювання, наукова сфера, наукова діяльність, державне регулювання, законодавство.

Аннотация. Статья посвящена исследованию правовых и организационных аспектов государственного регулирования научной и научно-технической деятельности. Необходимость приоритетной поддержки со стороны государства научной и научно-технической деятельности определяется значением науки на современном этапе формирования постиндустриального общества. Прогресс науки во многом зависит от эффективности государственного регулирования, которое осуществляется соответствующими уполномоченными субъектами регулирования посредством установленных правовых способов. В статье рассмотрено законодательство о научной и научно-технической деятельности как совокупность нормативно-правовых актов, а именно: Конституция Украины, законы Украины и подзаконные акты. В научной разведке акцентируется внимание на определении перечня основных нормативно-правовых актов, в которых получили свое отражение нормы, которыми урегулированы общественные отношения в научной сфере. Кроме того, проведены исследования их отдельных положений и предоставлены предложения по совершенствованию действующего законодательства по вопросам научной и научно-технической деятельности с целью дальнейшего использования в практической сфере для получения надлежащих результатов. В работе нарушены и проанализированы еще недостаточно исследованные проблемы, которые взаимосвязаны с современным состоянием и перспективами развития законодательного обеспечения научной деятельности. В частности обоснована потребность внесения изменений в законодательное обеспечение научной деятельности, что позволит обеспечить рост эффективности использования научно-технического и кадрового потенциала Украины. Обобщены предложения по поводу улучшения обеспечения на государственном уровне регулирования научной и научно-технической деятельности в Украине. Научное исследование раскрывает

основную сущность государственного управления научной деятельностью и предлагает практические рекомендации улучшения данного процесса.

Ключевые слова: *нормативно-правовой акт, законодательное регулирование, научная сфера, научная деятельность, государственное регулирование, законодательство.*

Summary. *The article is the result of the comprehensive investigation of legal and organizational aspects of state regulation in the field of scientific and technical activities. Science is a decisive factor in the progress of society and source of economic growth of the state. It is undeniable that in the modern world the value of science prompted the importance of reliable and substantial state support of this sphere. State establishes the recognition of science as a socially significant industry and the maintenance of science as the basic principle of scientific policy and the priority state task. In the article the legislation on scientific activities is represented normative and legal acts, namely: the Constitution of Ukraine, the laws and the subordinate acts of Ukraine. In this paper defined legislative support of the process of state regulation of research activities, in particular examines the development of the system of state regulation of research. The focus is determined on the list of basic legal acts, which were reflected the standards that regulate social relations in the sphere of science. In addition, for obtaining the appropriate results were conducted researches of their certain provisions and submitted proposals for improvement of the current legislation on issues of scientific and technical activity with the purpose of their further use in a practical way. In this article were analyzed the unexplored problems associated with the current state and prospects of the legislative support for public administration of the research activities, including the necessity of amending the legislative support of scientific activities to ensure more effective use of scientific, technical and human resources in Ukraine. The proposals concerning improvement of the*

public regulation of the scientific and scientific-technical activity in Ukraine have been developed. Scientific research thoroughly reveals the main content of the public administration of the research activities and offers practical recommendations for improving the process.

Key words: *legal act, legal regulation, scientific sphere, scientific activity, public regulation, legislation.*

Постановка проблеми. Наукова галузь України постійно розвивається та вдосконалюється з урахуванням та використанням передового світового досвіду. Для ефективного здійснення наукової діяльності необхідна наявність дієвого організаційно-правового фундаменту. Тому вивчення особливостей правових засад здійснення наукової діяльності в Україні, а також їх вдосконалення із врахування зарубіжного досвіду є актуальним.

Аналіз останніх досліджень. Науковцями часто вивчаються особливості державного регулювання наукової роботи за кордоном. Водночас ряд дослідників вивчали організаційно-правову основу здійснення наукової діяльності в Україні. Так, дане питання частково висвітлювалося науковцями С. Бубликом [1], І. Даниловою [2], М. Колесніковою та В. Соколовою [2], М. Кизим [18], О. Нагорічною та Ю. Коноваловим [21], Л. Рябовол [29] та ін. Тому дана проблематика потребує більш глибокого аналізу.

Формулювання цілей статті. Метою статті є комплексний аналіз організаційно-правової бази України у науковій галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективний розвиток будь-якої суспільної галузі залежить від результативного керівництва нею, що у свою чергу ґрунтується на чіткій, узгодженій та сучасній нормативно-правовій системі. У цьому контексті існує потреба стандартизації та систематизації нормативно-правових документів, їх узгодження з іншими

галузями законодавства й результатами економічного зростання держави [18, с. 37].

Впорядкування суспільних взаємин у науковій та науково-технічній галузі можливе в основному через державне регулювання. Відмінність останнього від державного управління у його здійсненні впливу і на об'єкт управління, і на суспільство загалом через використання широкого кола організаційно-правових засобів. Нормативно-правовий фундамент державного регулювання, на відміну від такої ж бази державного управління, ширший. Вплив держави на наукову сферу має бути достатнім через застосування методів стимулювання, фінансової підтримки тощо, проте не адміністративних засобів [22, с. 5]. Загалом роль політики держави у науковій галузі повинна обмежуватися визначенням стратегічного розвитку науки у державі, розробки дієвого законодавства, фінансування у необхідних обсягах, реалізації наукових програм у пріоритетних для країни напрямках [19, с. 102]. Згідно з визначенням І. Данилової нормативно-правовим актом, який здійснює регулювання суспільних взаємин у науковій галузі, є офіційним письмовим документом, який затверджується відповідними уповноваженими органами влади у певному порядку і має відношення до регулювання наукової та науково-технічної галузі [2, с. 17].

Здійснення наукової діяльності в Україні здійснюється на основі законів та підзаконних актів (зокрема актами Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств, а також рішеннями місцевих органів влади та самоврядування) [2, с. 17]. Л. Рябовол вважає, що до даного переліку слід додати й міжнародні угоди та договори у сфері наукової діяльності, до яких приєдналася Україна [29, с. 5]. У зв'язку з цим відзначимо, що основними суб'єктами державного управління науковою галуззю в Україні на сучасному етапі на найвищому рівні є: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Президент України [19, с. 101]. Їхні

повноваження закріплені у Конституції України. Інші ж інституції – Міністерство освіти і науки, Національна академія наук України, Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України та ін. – здійснюють свої повноваження згідно чинних вітчизняних нормативно-правових документів [21].

Основоположним документом, на основі якого затверджуються нормативні акти нижчого рівня у науковій сфері є Конституція України. Згідно ст. 54 громадянам нашої держави гарантовано свободу наукової творчості, захист авторських прав тощо [20].

Одним із перших було прийнято Закон України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» (1991) [13], який згодом замінив Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (1998 [5]; нова редакція прийнята у 2015 [9]) у зв'язку з невідповідністю першого вимогам часу. Тоді оновлене законодавство було прийнято у зв'язку з необхідністю створення умов для ефективної наукової діяльності та забезпечення поступу усіх галузей суспільного життя. Даний Закон окреслив фундаментальні цілі та коло обов'язків державної політики в науково-технічній роботі, перелік суб'єктів наукової роботи та їх правовий статус тощо. У підсумку такі положення повинні були сприяти результативному використанню наукового потенціалу країни, в т.ч. державної підтримку усіх суб'єктів наукової роботи в Україні. Незважаючи на позитивний ефект від прийняття даного нормативного акту, фахівці відзначають наявність низки його недоліків. Так, даний Закон, на думку експертів, оперує застарілими поняттями («науковий підрозділ», «молодий вчений», «наукова установа», «наукове забезпечення», «науково-педагогічний працівник» тощо), які слід оновити, а також увести низку інших термінів, що відповідає вимогам часу. Вбачається необхідною деталізація суб'єктів наукової роботи у відповідній статті цього Закону. Доцільним було б уведення у цьому документі

положення про регулювання робочого режиму науковців. Враховуючи вимоги часу та значну відповідальність і масив роботи, слід доповнити законодавство положенням щодо керівника наукової установи, чітко визначивши критерії до професійних якостей кандидатів на цю посаду. На законодавчому рівні слід також внести доповнення та поправки стосовно соціального захисту державою молодих вчених, про співпрацю наукових та бізнес-структур, способи стимулювання таких взаємин на державному рівні. Загалом даний Закон не повинен існувати «відірвано» від інших галузей суспільного життя, а бути взаємопов'язаним з вітчизняним культурним й освітнім поступом та відповідним законодавством. Такі поправки безумовно вплинуть якісно на економічний та науковий поступ України [2, с. 17]. Проте окремі положення цього Закону України знайшли свій поглиблений розвиток в інших нормативних документах [21; 29, с. 6].

З часу відновлення Україною незалежності було прийнято низку інших вагомих для розвитку науки нормативно-правових актів. Так, у 1993 р. прийнято Закон України «Про науково-технічну інформацію», який заклав фундаментальні засади державної політики щодо науково-технічних відомостей, порядок їх реалізації у практичній площині задля наукового та економічного зростання держави. Фактично Закон окреслив правові рамки отримання та використання інформації наукового характеру; відносини між суб'єктами, які виникають у процесі створення, використання тощо науково-технічних відомостей; форми міжнародної співпраці у цьому напрямку [10].

Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» (1995) унормував організаційно-правові та фінансові складові експертної роботи у науково-технічній галузі, основоположні принципи регулювання взаємин у сфері здійснення науково-технічної експертизи. Цей Закон був покликаний розпочати об'єктивне оцінювання результативності використання наукового потенціалу країни, результатів досліджень

окремих наукових проєктів. Даний нормативно-правовий документ містить положення з переліком правопорушень у цій галузі [11]. Проте у цьому Законі відсутні санкції за вчинення злочинів. Тому існує потреба даний документ доповнити положенням щодо видів санкцій у випадку вчинення правопорушень [2, с. 18].

Наступним етапом стало затвердження Верховною Радою України «Концепції науково-технологічного та інноваційного розвитку України» (1999). У цьому документі вміщені пріоритетні напрями та цілі державної політики у науково-технічній сфері тощо [24]. Експерти вважають, що головним недоліком даного документа є невелика його актуальність (з огляду на час набуття чинності (більше 20-ти років) та водночас швидкий поступ галузі, яку він регламентує); відсутність чіткості у визначенні механізмів реалізації основних положень Концепції тощо [18, с. 41]. У тому ж році набув чинності Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків», який унормував правові рамки роботи технопарків у країні [17]. На думку фахівців, саме такі структури, як технопарки, є чи не найбільш ефективними у здійсненні інноваційної роботи в нашій державі [21]. До фундаментальних нормативно-правових актів у цій галузі слід віднести Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (2001). Ним врегульовано інституційні, організаційно-правові основи визначення та розвитку найважливіших напрямів науково-технологічної галузі України [16].

Форми державної підтримки та інші рамки регулювання інноваційного розвитку нашої країни запроваджено Законами України «Про інноваційну діяльність» (2002) [8], «Про особливості правового режиму майнового комплексу Національної академії наук України...» (2002) [14]. Серед інших слід відзначити Розпорядження Кабінету Міністрів «Про схвалення Концепції реформування державної політики

інноваційній сфері» (2012) [26]. Даний документ прийнято з метою встановлення концептуальних основ державного регулювання в інноваційній галузі, інституційного фундаменту тощо. У тому ж році прийнято Розпорядження «Про схвалення Концепції реформування системи фінансування та управління науковою і науково-технічною діяльністю» [27] (втрата чинності у 2016 р.) задля підвищення результативності розподілу і використання засобів державного бюджету, реформування інституційних засад в управлінні науково-технічною роботою, оптимізації наукових інституцій у зв'язку з результатами державних атестацій тощо.

У 2004 році набув чинності Закон України «Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій» [7]. Нові складові вітчизняної інноваційної системи було закріплено «Концепцією розвитку національної інноваційної системи» (2009) [25], що знайшло своє продовження у «Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р.» (2019) [28]. Обидва документи, на думку дослідників, не позбавлені недоліків, не зовсім між собою узгоджені й в недостатній мірі враховують вимоги часу. Наприклад, у «Стратегії...» відсутні положення про підтримку фундаментальних досліджень в Україні тощо [18, с. 42].

Фахівцями та дослідниками неодноразово наголошувалося про вагому роль у розвитку чи відставанні наукової галузі саме податкового, а також патентно-ліцензійного законодавства [29, с. 5]. Так, систему останнього складають Закони України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (1993) [15], «Про авторське право і суміжні права» (1993) [3] та низка ін. Якщо перший згаданий документ заклав основи правової охорони винаходів та корисних моделей як результатів науково-дослідної діяльності, критерії їх охороноздатності, права та обов'язки патентовласника, то другий – регулює, серед іншого, порядок отримання правовласниками та охорони авторських та суміжних прав на наукові

твори. Захист майнових прав на вітчизняні технології за кордоном, напрямки міжнародного співробітництва та інші аспекти застосування науково-технічного потенціалу нашої країни визначено Законом України «Про державне регулювання у сфері трансферу технологій» (2006) [6].

У разі правопорушення у сфері інтелектуальної власності суб'єкти цих прав та зацікавлені особи звертаються до правових положень цивільного, адміністративного та кримінального законодавства, які визначають відповідні види відповідальності за скоєні злочини. Тому зазначені нормативні документи теж розглядаються як складова системи законодавства про науково-дослідну діяльність [29, с. 7].

Окремо слід зауважити й про нормативні документи, які регулюють освітню галузь. Так, згідно Закону України «Про освіту» (2017) державне регулювання у цій сфері здійснюється на базі наукових досліджень. З іншого боку, цим Законом декларується науковий характер освітньої діяльності [12]. Закон України «Про вищу освіту» (2014), окрім іншого, окреслено правові рамки співіснування освітньої й наукової галузей та виробництва; державна політика у цій галузі здійснюється через взаємодію вітчизняних систем освіти, науки, бізнес-структур та держави тощо [4].

Окремі аспекти наукової галузі врегульовано підзаконними нормативними актами, зокрема: положення «Про національний науковий центр» (1994), «Про Національну раду України з питань розвитку науки і технологій» (2017), «Про Національний фонд досліджень України» (2018) та багатьма іншими [29, с. 7].

На сучасному етапі наукова складова стала об'єктом вітчизняного державного регулювання з точки зору забезпечення національної безпеки країни. Так, Президентом України (водночас є головою Ради національної безпеки та оборони) підписано Указ «Про стан науково-технологічної сфери та заходи щодо забезпечення інноваційного розвитку України» (2006, втратив чинність у 2014 р.) [30]. Даний документ окреслив основні

завдання у роботі виконавчих органів влади у даній галузі задля охорони національної безпеки через поглиблення взаємозв'язку освіти, науки та виробництва тощо.

Висновки. На сучасному етапі сформовані правові рамки здійснення наукової та науково-технічної діяльності в Україні. Вище проаналізовані нормативні документи, які мають відношення до регулювання наукової діяльності і належать до різних правових галузей – конституційна, цивільна, адміністративна, кримінальна та ін. Тому правовий фундамент здійснення наукової роботи на сучасному етапі складає масив документів з різною юридичною силою. У практичній площині використання окреслених нормативно-правових актів не завжди є ефективним. Фахівці констатують про практичне невиконання більшості положень даних документів. Значна частина чинного сьогодні законодавства ухвалена була ще у 1990-х рр., тому є необхідність припинення чинності застарілої нормативної бази, або кардинальне її оновлення. Тому українська законодавча база потребує значної трансформації. Теоретики та практики зауважують про необхідність внесення поправок у низку нормативних документів, які здійснюють регулювання наукової галузі в Україні, приведення вітчизняного законодавства у відповідність з європейськими стандартами. З іншого боку, існує думка стосовно інтегрування різноманітних актів у науковій галузі в єдиний нормативно-правовий документ. Експерти зауважують про необхідність встановлення ієрархії основоположних документів у сфері державного регулювання науковою діяльністю (взявши за взірець, наприклад, систему нормативно-правових актів Ради національної безпеки та оборони України). Поступу наукової галузі України сприятиме запровадження на законодавчому рівні взаємовигідних взаємин між державою, науковцем та соціумом, активізація партнерства між державними та бізнесовими структурами, створення правової бази для комерціалізації результатів наукових

досліджень, ствердження принципів академічної доброчесності в освітніх та наукових закладах.

Література

1. Бублик С. Основні чинники формування державної науково-технологічної політики. *Вісник Національної академії державного управління*. 2010. № 4. С. 65-72.
2. Данилова І. П. Законодавче регулювання наукової сфери України: теоретико-правовий аспект. Загальна проблематика на сучасному етапі держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 32. Т. 3. С. 15-19. Серія: Право.
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII. *Веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. *Веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» від 01.12.1998 № 284-XIV. *Веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/284-14#Text>
6. Закон України «Про державне регулювання у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 № 143-V. *Веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16>
7. Закон України «Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій» від 09.04.2004 № 1676-IV. *Веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15#Text>

8. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
9. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
10. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993 № 3322-XII. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>
11. Закон України «Про наукову та науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 51/95-ВР. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
13. Закон України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» від 13.12.1991 № 1977-XII. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-12#Text>
14. Закон України «Про особливості правового режиму майнового комплексу Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» від 07.02.2002 № 3065-III. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3065-14#Text>
15. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 № 3687-XII. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

16. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» 11.07.2001 № 2623-III. *Веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>
17. Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» від 16.07.1999 № 991-XIV *Веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text>
18. Кизим М. О. та ін. Ієрархія керівних документів державної політики з питань забезпечення наукової та науково-технічної діяльності в Україні. *Бізнес-Інформ*. 2020. № 8. С. 37-45.
19. Колеснікова М. В., Соколова В. В. Загальна характеристика забезпечення державної політики у сфері науки. *Право і суспільство*. 2018. № 5-2. С. 99-102.
20. Конституція України від 28.06.1996 р. *Веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Нагорічна О. С., Коновалов Ю. О. Законодавче забезпечення процесу державного регулювання наукової діяльності. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2014. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2014_5_12
22. Неколяк Р. В. Державне регулювання наукової і науково-технічної діяльності: організаційно-правовий аспект автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2018. 22 с.
23. Пахомова А. О. Загальна характеристика законодавства у сфері проведення науково-дослідних робіт. *Вісника Академії адвокатури України*. 2011. Ч. 2 (21). С. 52-58.
24. Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України» від 13.07.1999 №

- 916-XIV. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/916-14#Text>
25. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції національної інноваційної системи» від 17.06.2009 № 680-р
Веб-сайт Верховної Ради України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80#Text>
26. Розпорядження Кабінету Міністрів «Про схвалення Концепції реформування державної політики інноваційній сфері» від 10.09.2012 № 691-р. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2012-%D1%80#Text>
27. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування системи фінансування та управління науковою і науково-технічною діяльністю» від 08.10.2012 № 780-р.
Веб-сайт Верховної Ради України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2012-%D1%80#Text>
28. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р.» від 10.07.2019 р. № 526-р. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>
29. Рябовол Л.Т. Система законодавства про наукову і науково-технічну діяльність. *Наукові записки.* 2018. Вип. 5. С. 4-10. Серія: «Право».
30. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 квітня 2006 р. «Про стан науково-технологічної сфери та заходи щодо забезпечення інноваційного розвитку України» від 11.07.2006 № 606/2006. *Веб-сайт Верховної Ради України.* URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606/2006#Text>

References

1. Bublyk S. Osnovni chynnyky formuvannja derzhavnoji naukovo-tehnologhichnoji polityky. *Visnyk Nacionaljnoji akademiji derzhavnogho upravlinnja*. 2010. № 4. S. 65 72.
2. Danylova I. P. Zakonodavche rehuljuvannja naukovoji sfery Ukrainy: teoretyko-pravovyj aspekt. Zaghaljna problematyka na suchasnomu etapi derzhavy. *Naukovyj visnyk Uzhghorodskogho nacionaljnogho universytetu*. 2015. Vyp. 32. T. 3. S. 15 19. Serija: Pravo.
3. Zakon Ukrainy «Pro avtorsjke pravo i sumizhni prava» vid 23.12.1993 № 3792-XII. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
4. Zakon Ukrainy «Pro vyshhu osvitu» vid 01.07.2014 № 1556-VII. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Zakon Ukrainy «Pro vnesennja zmin do Zakonu Ukrainy «Pro osnovy derzhavnoji polityky u sferi nauky i naukovo-tekhnichnoji dijalnosti» vid 01.12.1998 № 284-XIV. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/284-14#Text>
6. Zakon Ukrainy «Pro derzhavne rehuljuvannja u sferi transferu tehnologhij» vid 14.09.2006 № 143-V. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16>
7. Zakon Ukrainy «Pro Zaghaljnoderzhavnu kompleksnu prohramu rozvytku vysokykh naukojemnykh tehnologhij» vid 09.04.2004 № 1676-IV. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15#Text>
8. Zakon Ukrainy «Pro innovacijnu dijalnistj» vid 04.07.2002 № 40-IV. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

9. Zakon Ukrainy «Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diialnistj» vid 26.11.2015 № 848-VIII. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
10. Zakon Ukrainy «Pro naukovo-tekhnichnu informaciju» vid 25.06.1993 # 3322-XII. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>
11. Zakon Ukrainy «Pro naukovu ta naukovo-tekhnichnu ekspertyzu» vid 10.02.1995 № 51/95-VR. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» vid 05.09.2017 № 2145-VIII. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
13. Zakon Ukrainy «Pro osnovy derzhavnoji polityky u sferi nauky i naukovo-tekhnichnoji diialnosti» vid 13.12.1991 № 1977-XII. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-12#Text>
14. Zakon Ukrainy «Pro osoblyvosti pravovogho rezhymu majnovogho kompleksu Nacionaljnoji akademiji nauk Ukrainy, nacionalnykh ghaluzevykh akademij nauk ta statusu jikh majnovogho kompleksu» vid 07.02.2002 № 3065-III. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3065-14#Text>
15. Zakon Ukrainy «Pro okhoronu prav na vynakhody i korysni modeli» vid 15.12.1993 № 3687-XII. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
16. Zakon Ukrainy «Pro priorytetni naprjamy rozvytku nauky i tekhniky» 11.07.2001 № 2623-III. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>
17. Zakon Ukrainy «Pro specialjnyj rezhym investycijnoji ta innovacijnoji diialnosti tekhnologichnykh parkiv» vid 16.07.1999 № 991-XIV. *Veb-sajt*

- Verkhovnoji Rady Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text>
18. Kyzym M. O. ta in. Ijerarkhija kerivnykh dokumentiv derzhavnoji polityky z pytanj zabezpechennja naukovoji ta nauково-tekhnichnoji dijalnosti v Ukraini. *Biznes-Inform*. 2020. № 8. S. 37 45.
19. Kolesnikova M. V., Sokolova V. V. Zaghaljna kharakterystyka zabezpechennja derzhavnoji polityky u sferi nauky. *Pravo i suspiljstvo*. 2018. № 5-2. S. 99 102.
20. Konstytucija Ukrainy vid 28.06.1996 r. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Naghorichna O. S., Konovalov Ju. O. Zakonodavche zabezpechennja procesu derzhavnogho rehuljuvannja naukovoji dijalnosti. *Derzhavne upravlinnja: udoskonalennja ta rozvytok*. 2014. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2014_5_12
22. Nekoljak R. V. Derzhavne rehuljuvannja naukovoji i nauково-tekhnichnoji dijalnosti: orghanizacijno-pravovyj aspekt avtoref. dys. ... kand. juryd. nauk: 12.00.07. K., 2018. 22 s.
23. Pakhomova A. O. Zaghaljna kharakterystyka zakonodavstva u sferi provedennja nauково-doslidnykh robit. *Visnyk Akademiji advokatury Ukrainy*. 2011. Ch. 2 (21). S. 52 58.
24. Postanova Verkhovnoji Rady Ukrainy «Pro Konceptiju nauково-tekhnologhichnogho ta innovacijnogho rozvytku Ukrainy» vid 13.07.1999 № 916-XIV. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/916-14#Text>
25. Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennja Konceptiji nacionaljnoji innovacijnoji systemy» vid 17.06.2009 № 680-r *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80#Text>

26. Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv «Pro skhvalennja Konceptiji reformuvannja derzhavnoji polityky innovacijnij sferi» vid 10.09.2012 № 691-r. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2012-%D1%80#Text>
27. Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennja Konceptiji reformuvannja systemy finansuvannja ta upravlinnja naukovuju i naukovotekhnichnoju dijalnistju» vid 08.10.2012 № 780-r. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2012-%D1%80#Text>
28. Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennja Strateghiji rozvytku sfery innovacijnoji dijalnosti na period do 2030 r.» vid 10.07.2019 r. № 526-r. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>
29. Rjabovol L.T. Systema zakonodavstva pro naukovu i naukovotekhnichnu dijalnistj. *Naukovi zapysky*. 2018. Vyp. 5. S. 4 10. Serija: «Pravo».
30. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro rishennja Rady nacionaljnoji bezpeky i oborony Ukrainy vid 6 kvitnja 2006 r. «Pro stan naukovotekhnologichnoji sfery ta zakhody shhodo zabezpechennja innovacijnogho rozvytku Ukrainy» vid 11.07.2006 № 606/2006. *Veb-sajt Verkhovnoji Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606/2006#Text>